

Hamsin Sena mill-Ordinazzjoni ta' Mons. Emmanuel Gerada bħala Isqof

Charles Buttigieg

It-18 ta' Ĝunju, 2017, jimmarka l-50 anniversarju mill-ordinazzjoni episkopali ta' Mons. Arċisqof Emmanuel Gerada, li twieled iż-Żejtun fit-18 ta' Mejju, 1920 - l-istess jum li fih fil-Polonja twieled Karol Wojtyla, il-futur Papa u Qaddis Ĝwanni Pawlu II.

Mons. Gerada studja fil-Liceo, is-Seminarju, u l-Università Rjali ta' Malta, fejn fl-1939 iggradwa fil-Baċċellerat tal-Arti u fl-1946 ingħata licenzjat fit-Teologija. Huwa ġie ornat saċċerdot minn Mons. Isqof Emmanuel Galea fl-1 ta' Awwissu, 1943. Sena wara l-ordinazzjoni saċċerdotali, mar għal kors dwar il-Klassici Inglizi fl-Università ta' Nottingham, l-Ingilterra.

Mons. Gerada reġa' lura Malta minn Nottingham fid-29 ta' Settembru, 1945. Fuq l-istess ajruplan, fil-vjaġġ minn Londra, inzerta kien hemm ukoll Mons. Arċisqof Mikkel Gonzi, li kien qed jerġa' lura minn żjara fl-Ingilterra.

F'Malta, Mons. Gerada beda jagħiġ fis-Seminarju tal-Arċisqof.

Fl-1946, Mons. Gerada mar Ruma biex studja I-Liġi tal-Knisja fil-Pontificia Accademia Ecclesiastica. Id-dottorat fil-Liġi Kanonika kisbu fl-1952.

Fl-1949, fl-istess Pontificia Accademia, beda kors specjalista ta' Diplomazija Ekklejżastika. Fit-tieni sena ta' dan il-kors, Mons. Gerada beda jagħti servizz fis-Segreterija tal-Istat tal-

Vatikan, fejn baqa' sa sena wara l-kors.

Fl-1954, Mons. Gerada nħatar attachè fin-Nunzjatura Apostolika fl-Eġittu u sena wara fin-Nunzjatura Apostolika fl-Indja. F'Ġunju 1956, sar Segretarju tan-Nunzju Apostoliku fl-Irlanda, fejn meta miet in-Nunzju sar *charge d'affaires*.

F'Jannar 1960, beda jagħti servizz fin-Nunzjatura Apostolika fil-Ġappu. Erba' snin wara, fl-1964, sar Kunsillier mad-Delegazzjoni Apostolika fil-Messiku, waqt li f'Novembru 1966 sar *charge d'affaires* fin-Nunzjatura f'Kigali, Rwanda, l-Afrika.

Isqof Awżiljarju

Fil-15 ta' Frar, 1967, is-Santa Sede ħatret lill-Mons. Gerada bħala Isqof Titulari ta' Nomentum u Isqof Awżiljarju ta' Mons. Arċisqof Mikkel Gonzi.

Mons. Gerada kien għadu fin-Nunzjatura ta' Rwanda meta rċieva l-aħħbar tan-nomina tiegħu episkopali. Kien ukoll minn hemmhekk li huwa għamel l-arrangġamenti meħtieġa mal-Arċisqof Gonzi biex il-konsagrazzjoni episkopali tiegħu ssir, f'Malta, fit-18 ta' Ĝunju, 1967. L-ordinazzjoni tiegħu bħala isqof damet tistenna daqshekk għaliex Mons. Gerada kellu jibqa' Rwanda sakemm jasal is-suċċessur tiegħu hemmhekk.

Is-suċċessur ta' Mons. Gerada fin-Nunzjatura wasal Rwanda fl-24 ta' April, 1967. Ġimgħa wara, Mons. Gerada mar Mombasa, il-Kenja, minn fejn fil-11 ta' Mejju, beda vjaġġ bil-baħar sa Brindisi, fl-Italja. Wara żjara qasira f'Ruma, huwa mar għal irtir f'Monasteru Benedittin. F'Malta wasal fit-3 ta' Ĝunju.

Mons. Gerada ġie kkonsagrati isqof mill-Arċisqof Gonzi. Iż-żeww isqfijiet ko-konsagranti kienu l-Isqof Emmanuel Galea u l-Isqof Patrick Joseph Dunne, li kien Isqof Awżiljarju ta' Dublin, fl-Irlanda.

Parroċċa Santa Katarina V.M.

ikompli minn paġna 30

Fis-6 ta' April, 1968, is-Santa Sede ħatret lil Mons. Gerada bħala Isqof Koadjutur tal-Arċisqof Gonzi, bid-dritt li jkun is-suċċessur tiegħu bħala Arċisqof ta' Malta. L-ahbar tal-ħatra tiegħu bħala koadjutur ingħatat b'ċirkulari tal-Kurja tal-Arċisqof maħruġa fit-13 ta' April, 1968. Fl-istess ġirkulari ngħata avviż biex fil-jum tal-Hadd, 21 ta' April, fil-knejjes kollha tal-Arċidjoċesi, fil-11.00am, tindaqq mota ta' kwarta, u li fil-knejjes kollha jitkanta t-Te Deum bħala radd il-ħajr 'i' Alla.

Nunzju Apostoliku

Ftit aktar minn sitt snin wara l-ordinazzjoni episkopali tiegħu, madankollu, is-Santa Sede sejħet lill-Arċisqof Gerada biex jerġa' lura fis-servizz diplomatiku tagħha.

B'ittra tal-5 ta' Ottubru, 1973, il-Kardinal Giovanni Villot, Segretarju tal-Istat tal-Vatikan, għarraf lil Mons. Gerada li, minħabba fil-ħtiġijet tas-servizz diplomatiku tas-Santa Sede u fid-dawl tal-esperjenza li huwa kien kiseb fl-imghoddidi fid-diversi Rappreżentanzi Pontifici, il-Papa xtaq li huwa jingħata l-kariga ta' Nunzju Apostoliku fil-Gwatemala u El Salvador.

Kien fit-8 ta' Novembru, 1973, li s-Santa Sede nnominat ufficjalment lil Mons. Gerada bħala Arċisqof Titulari ta' Nomentum u ħattritu Nunzju Apostoliku fil-Gwatemala u El Salvador.

L-ahbar tal-ħatra ta' Mons. Gerada bħala Nunzju Apostoliku taha hu stess bi stqarrija li ħareġ fid-9 ta' Novembru, 1973. Mons. Gerada daklinhar spjega li minna ħa tiegħu, billi dejjem aċċetta l-inkarigi li s-Santa Sede għoġobha tassenjalu, inkluża l-missjoni tiegħu f'Malta,

hass li għandu jilqa' bil-qalb l-uffiċċju l-għid li għalihi il-Papa għoġbu jsejjah lu.

“Jien nifhem li dan, barra li jagħmel unur lili personalment, huwa wkoll unur għall-gżejjer tagħna li jkollhom l-ewwel Nunzju minn Malta b'karriera diplomatiċa, jiġifieri li lahaq dan il-grad wara preparazzjoni għal numru ta' snin f'diversi Nunzjaturi. Nieħu din l-opportunità biex nirringrazza lil dawk kollha li kemm fil-kamp ekkleżjastiku kif ukoll fil-kamp ċivili kkollaboraw miegħi f'dawn is-sitt snin li għaddejt Malta,” stqarr Mons. Gerada fid-9 ta' Novembru, 1973.

Kien fis-16 ta' Jannar, 1974, li Mons. Gerada telaq minn Malta fi triqtu lejn il-missjoni ġiddi tiegħu bħala Nunzju Apostoliku għall-Gwatemala u El Salvador. Fi triqtu, huwa waqaf għal tlett ijiem Ruma fejn kellu laqgħa mal-Papa Pawlu VI. Jarawha sejjer, fl-ajrupport, kien hemm l-Arċisqof Gonzi u l-Isqof Galea.

Kważi seba' snin wara, fil-15 ta' Ottubru, 1980, is-Santa Sede sejħet lill-Arċisqof Gerada biex jaġħiha servizz bħala Nunzju Apostoliku għall-Pakistan, waqt li fl-4 ta' Frar 1989 ħattritu Nunzju Apostoliku fl-Irlanda.

Il-Hadd, 22 ta' Awwissu, 1993, l-Arċisqof Gerada cċelebra għeluq il-50 sena tal-ordinazzjoni saċċerdotali tiegħu b'Quddiesa ta' Radd il-ħajr fil-Knisja Parrokkjali taż-Żejtun. Fl-okkażjoni, thabbar u xxandar messaġġ ta' ferħ u awgurju li bagħatalu l-Papa Ġwanni Pawlu II.

Mons. Gerada rtira mis-servizz diplomatiku tas-Santa Sede fis-17 ta' Ottubru, 1995. Għamel dan skont il-Liġi

tal-Knisja, wara li ghalaq 75 sena. Huwa miet fil-21 ta' Jannar, 2011, fl-Ishtar Mater Dei, fl-età ta' 90 sena. Fl-24 ta' Jannar, it-tebut bil-katavrū tiegħu tieħed mill-Ishtar Mater Dei sal-parroċċa taż-Żejtun fejn sar korteo sal-Oratorju li hemm biswit il-Knisja Parrokkjali. Hemmhekk sar talb għal ruħu u wara nżamm għall-qima tal-pubbliku.

L-ghada filghodu, 25 ta' Jannar, 2011, il-katavrū ta' Mons. Gerada reġa' tqiegħed għall-qima tal-pubbliku sakemm wasal il-ħin li jittieħed il-KonKatidral ta' San Ģwann fil-Belt, fejn waranofsinhar saret konċelebrazzjoni ta' suffraġju għal ruħu li tmexxiet minn Mons. Arċisqof Pawl Cremona O.P.

Mons. Gerada ġie midfun fiċ-Čimiterju ta' San Girgor, iż-Żejtun, fil-qabar tal-familja.

Ordinazzjonijiet

Mons. Gerada fl-1969 ordna saċerdot lill-futur Arċisqof George Anthony Frendo O.P., Arċisqof ta' Tiranë-Durrës, Albaniјa.

Huwa kien I-Isqof Konsagranti Princípali ta' erba' isqfijiet:

- Bishop Mario Enrique Ríos Mont, C.M. (1974)
- Bishop Luis María Estrada Paetau, O.P. (1977)
- Bishop Oscar García Urizar (1980)
- Bishop Christopher Jones (1994).

Kellu sehem ukoll, bħala isqof Ko-Konsagranti, ta' 13-il isqof ieħor:

- Bishop Anthony Theodore Lobo † (1982)
- Archbishop Joseph Coutts (1988)
- Bishop Eamonn Oliver Walsh (1990)
- Bishop Gerard Clifford (1991)
- Bishop James Moriarty (1991)
- Archbishop Michael Neary (1992)
- Bishop James McLoughlin (1993)
- Bishop William Lee (1993)
- Bishop Michael Dallat (1994)
- Bishop Fiachra Ceallaigh, O.F.M. (1994)
- Seán Baptist Cardinal Brady (1995)
- Bishop William Murphy (1995)
- Bishop Philip Boyce, O.C.D. (1995)

